

VALSTYBINĖ VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBA

VALSTYBINĖS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBOS KOMISIJA

NUTARIMAS

DĖL SODYBOS „MEMELIO DVARAS“ NUOMOS PRELIMINARIOS SUTARTIES NR. 2021-021 SĄLYGŲ

2021 m. liepos 16 d. Nr. 10E-1821

Vilnius

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos direktorės Neringos Ulbaitės (Komisijos pirmininkė), direktoriaus pavaduotojos Neringos Baronienės, Nuotolinės prekybos skyriaus vedėjos Aidos Gasiūnaitės–Stavginskienės ir Teisės skyriaus vyresniosios patarėjos, pavaduojančios skyriaus vedėja, Lauros Aleinikovos, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo (toliau – Vartotojų teisių apsaugos įstatymas) 12 straipsnio 1 dalies 6 punktu bei įgyvendindama nesažiningų sąlygų taikymo kontrolę, išnagrinėjo sodybos „Memelio dvaras“ nuomos preliminarios sutarties Nr. 2021-021 (toliau – Sutartis) sąlygas nesažiningų sąlygų taikymo požiūriu.

Komisija n u s t a t o:

1. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba kartu su vartotojo (*duomenys neskelbiami*) prašymu gavo Sutarties kopiją.
2. Komisija pagal kompetenciją pasisako dėl Sutarties nesažiningų sąlygų taikymo.

Komisija k o n s t a t u o j a:

1. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – Civilinis kodeksas) 6.228¹ straipsnyje nurodyta, jog vartojimo sutartimi verslininkas įsipareigoja perduoti vartotojui (fiziniam asmeniui, veikiančiam su savo verslu, prekyba, amatu ar profesija nesusijusiais tikslais) prekes nuosavybės teise arba suteikti paslaugas vartotojui, o vartotojas įsipareigoja priimti prekes ar paslaugas ir sumokėti jų kainą. Civilinio kodekso 6.716 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad paslaugų sutartimi viena šalis (paslaugų teikėjas) įsipareigoja pagal kitos šalies (kliento) užsakymą suteikti klientui tam tikras nematerialaus pobūdžio (intelektines) ar kitokias paslaugas, nesusijusias su materialaus objekto sukūrimu (atlikti tam tikrus veiksmus arba vykdyti tam tikrą veiklą), o klientas įsipareigoja už suteiktas paslaugas sumokėti. To paties straipsnio 4 dalyje įtvirtinta, kad vartojimo paslaugų sutarčiai taikomos Civilinio kodekso normos, reglamentuojančios vartojimo sutartis. Pažymėtina, kad vartotojui su sodyba „Memelio dvaras“, atstovaujamos direktoriaus Aido Terespolskio, sudarius sutartį dėl patalpų nuomos, apgyvendinimo, maitinimo ir kitų paslaugų, susijusių su vartotojo 2021-06-26 renginiu sodyboje, teikimo, tarp šalių susiklosto vartojimo teisiniai santykiai. Atsižvelgiant į tai, Sutartis laikoma mišria nuomos bei paslaugų teikimo sutartimi, kuriai taikomos Civilinio kodekso normos, reglamentuojančios vartojimo sutarčių ypatumus.

2. Pagal Civilinio kodekso 6.185 straipsnio 1 dalį standartinėmis laikomos sąlygos, kurias bendram nevienkartiniam naudojimui iš anksto parengia viena šalis nederindama jų su kita šalimi ir kurios be derybų su kita šalimi taikomos sudaromose sutartyse.

3. Civilinio kodekso 6.228⁴ straipsnyje numatyta, kad nesažiningomis laikomos vartojimo sutarčių sąlygos, kurios šalių nebuvo individualiai aptartos ir kuriomis dėl sąžiningumo reikalavimo pažeidimo iš esmės pažeidžiama šalių teisių ir pareigų pusiausvyra vartotojo nenaudai, taip pat

minėtame teisės akte pateikiamas pavyzdinis sąrašas standartinių sutarties sąlygų, kurios yra preziumuojamos kaip nesąžiningos vartotojams.

4. Sutarties 1.1.6 punkte įtvirtinta, kad „<...> Šioje sutartyje numatyto renginio/šventės datos ir laiko perkėlimo mokestis yra 300 eurų“.

Įvertinus minimos Sutarties sąlygos formuluotę, preziumuojama, kad 300 eurų renginio datos ir laiko perkėlimo mokestis vartotojui taikomas tiek tais atvejais, kai renginio data ir laikas yra perkeliama vartotojo iniciatyva, tiek tais atvejais, kai renginio datos ir laiko perkėlimas inicijuojamas paslaugų teikėjo, taip pat ir tada, kai renginio/šventės datą perkelti reikia dėl priežasčių, nepriklausančių nuo nei vienos iš šalių valios (pavyzdžiui, karantino ar su juo susijusių ribojimų). Tačiau atkreiptinas dėmesys, kad tais atvejais, kai renginio datos ir laiko perkėlimą inicijuoja paslaugų teikėjas, vartotojas neturėtų patirti jokių papildomų nuostolių, t. y., jis neturėtų būti įpareigojamas sumokėti renginio datos ir laiko perkėlimo mokesčio. Pažymėtina, kad pagal Civilinio kodekso 6.256 straipsnio 4 dalį, kai sutartinės prievolės neįvykdo ar netinkamai ją įvykdo bendrovė (verslininkas), tai ji atsako visais atvejais, jei neįrodo, kad prievolės neįvykdė ar netinkamai ją įvykdė dėl nenugalimos jėgos, jeigu įstatymai ar sutartis nenumato ko kita. Lietuvos Aukščiausiasis Teismo praktikoje laikomasi pozicijos, kad verslas yra veikimas savo rizika, todėl verslininkas turi prisiimti neigiamų savo veiklos padarinių riziką. Verslininkui sutartinė civilinė atsakomybė nebus taikoma tuo atveju, jei jis įrodo, kad prievolės neįvykdė ar netinkamai ją įvykdė dėl nenugalimos jėgos (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus 2011 m. gegužės 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-239/2011, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus 2018 m. sausio 24 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-2-687/2018). Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad tuo atveju, jei paslaugų teikėjas netinkamai vykdytų sutartinius įsipareigojimus, t. y. negalėtų vartotojui suteikti paslaugų sutartu metu, jis privalėtų atlyginti vartotojo patirtus nuostolius, o vartotojui neturėtų būti perkeliama mokesčio už renginio datos ir laiko perkėlimą mokėjimo našta. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Sutarties 1.1.6 punkto sąlyga pažeidžia vartotojo teises ir interesus bei šalių teisių ir pareigų pusiausvyrą vartotojo nenaudai.

5. Sutarties 1.1.9 punkte įtvirtinta, kad „<...> „Dvaras“ pasilieka vienašališką galimybę ir teisę keisti meniu kainą, sudėtį ir sandarą bei patiekalus ir jų rūšis ir/ar jų sudedamąsias dalis, proporcijas bei medžiagiškumą, bet tai negali būti pagrindas „Užsakovui“ nutraukti sutartį <...>“.

Sutarties 1.1.11 punkte įtvirtinta, kad „Nurodytos kainos bei „Dvaro“ paslaugų specifikacijos gali būti keičiamos tik atskiru rašytiniu šalių susitarimu, išskyrus „Dvaro“ teisę vienašališkai keisti meniu sudėtį ir sandarą bei patiekalus ir jų rūšis ir/ar jų sudedamąsias dalis, proporcijas bei medžiagiškumą, kaip tai numatyta sutarties 1.1.9. punkte“.

Minimi Sutarties punktai įtvirtina paslaugų teikėjo teisę vienašališkai keisti meniu kainą, sudėtį, patiekalus, rūšis, sudedamąsias dalis, proporcijas ir pan., tačiau pažymėtina, kad Sutartyje nėra įtvirtinta, kokių pagrindu paslaugų teikėjas įgyja teisę vienašališkai keisti su vartotoju suderintą meniu bei kokių būdu vartotojai bus informuojami apie minimus pakeitimus. Atkreiptinas dėmesys, kad meniu yra sudėtinė Sutarties dalis (Priedas Nr. 1), o remiantis Sutarties 6.1 punktu, „<...> Bet kokie šios Sutarties pakeitimai ar papildymai atliekami raštu ir yra LR įstatymuose ir teisės aktuose nustatyta tvarka pasirašomi abiejų šalių“. Taigi, nėra aišku, kokių teisiniu pagrindu paslaugų teikėjas Sutarties 1.1.9 ir 1.1.11 punktais suteikia sau teisę keisti meniu, nesilaikydamas Sutarties 6.1 nustatytos tvarkos.

Sutartis yra dviejų ar daugiau asmenų susitarimas sukurti, pakeisti ar nutraukti civilinius teisinius santykius, kai vienas ar keli asmenys įsipareigoja kitam asmeniui ar asmenims atlikti tam tikrus veiksmus (ar susilaikyti nuo kitų veiksmų atlikimo), o šie įgyja reikalavimo teisę (Civilinio kodekso 6.154 straipsnio 1 dalis). Sutarties esmė – šalių susitarimas, pasiektas suderinus jų valią. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (Civilinio kodekso 6.189 straipsnio 1 dalis). Remiantis kasacinio teismo praktika, paslaugų teikėjas privalo paslaugas teikti tinkamai. Tinkamą paslaugų teikimą apibūdina kriterijai, kuriuos galima suskirstyti į tris grupes: nustatytus teisės normų ar sutarčių, kylančius iš profesinės ar verslo praktikos ir kylančius iš bendrųjų tai veiklos rūšių keliamų protingumo, sąžiningumo reikalavimų. Reikalavimus teikiamoms paslaugoms reglamentuoja Civilinio kodekso 6.718 straipsnis, kuriame įtvirtintas kliento

interesų prioritetas. Šiame straipsnyje, *inter alia* (be kita ko), nustatyta, kad paslaugų teikėjas privalo veikti sąžiningai ir protingai, kad tai labiausiai atitiktų kliento interesus (1 dalis); veikti laikydamasis nusistovėjusios praktikos ir atitinkamos profesijos standartų (2 dalis); teikti paslaugas pagal sutarties sąlygas ir kliento nurodymus (3 dalis); paslaugų teikėjas turi teisę nukrypti nuo sutarties sąlygų ar kliento nurodymų, jeigu pagal konkrečias aplinkybes tai būtina dėl kliento interesų ar užsakymui įvykdyti ir jeigu vykdytojas negalėjo iš anksto kliento atsiklausti; šiuo atveju vykdytojas privalo pranešti klientui apie nukrypimus, kai tik pasidaro galima pranešti (4 dalis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. gruodžio 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-543/2012; 2020 m. vasario 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-22-403/2020). Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, šalių susitarimas dėl konkrečių sutarties sąlygų (nagrinęjamu atveju – šalių suderinto meniu, kuris, kaip minėta, yra neatskiriama Sutarties dalis), yra privalomas paslaugų teikėjui, o bet kokie nukrypimai nuo sutarties sąlygų (suderinto meniu) yra galimi tik esant svarbioms priežastims ir visais atvejais – klientui sutikus. Be kita ko, vartotojas sudarydamas sutartį su paslaugos teikėju, tikisi, jog ji bus vykdoma pagal jos sudarymo metu galiojusias sąlygas. Taigi, nėra aišku, koku teisiniu pagrindu vadovaudamasis paslaugų teikėjas Sutarties 1.1.9 ir 1.1.11 punktų sąlygose įtvirtina savo teisę vienašališkai keisti Sutarties sąlygas (menu) bei kartu apriboja ar panaikina vartotojo teisę nutraukti Sutartį, jei jis su paslaugų teikėjo atliktais meniu pakeitimais nesutinka.

Be to, pažymėtina, kad Sutarties 3.1 punkte įtvirtinama vartotojo pareiga informuoti paslaugos teikėją apie aplinkybes, galinčias turėti įtakos tinkamam renginio organizavimui ir/ar aptarnavimui. Atsižvelgiant į tai bei įvertinus, jog Sutartyje nėra įtvirtinama paslaugų teikėjo pareiga informuoti vartotoją apie suderinto meniu pakeitimus, Sutartyje yra įtvirtinamos neproporcingos šalių teisės ir pareigos, vartotojo nenaudai. Be kita ko, pabrėžtina, kad vadovaujantis civilinių santykių subjektų teisinio apibrėžtumo ir teisėtų lūkesčių principais, paslaugos teikėjas privalo užtikrinti sutarties sąlygų teisinį apibrėžtumą ir jų suderinamumą, sutartyje įtvirtintos nuostatos turi būti kiek įmanoma aiškiau atskleistos, konkretizuotos, kadangi jos nustato šalių teises, pareigas ir pan.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, Sutarties 1.1.9 ir 1.1.11 punktų sąlygos, įtvirtinančios paslaugų teikėjo teisę vienašališkai, nesant pakankamo pagrindo, keisti Sutarties sąlygas, t. y. meniu sudėtį ir sandarą, patiekalus ir jų rūšis ir/ar jų sudedamąsias dalis, proporcijas bei medžiagiškumą, nesuteikiant vartotojui galimybės nesutikti su pakeitimais, neatitinka teisinio reglamentavimo, pažeidžia šalių teisių ir pareigų pusiausvyrą bei atitinka Civilinio kodekso 6.228⁴ straipsnio 2 dalies 10 punkte įtvirtintą sutarčių nesąžiningų sąlygų nustatymo kriterijų.

6. Sutarties 1.1.10 punkte įtvirtinta, kad „<...> Savavališkas pirties ir kabilo kūrimas užtraukia 5000 eurų baudą“.

Sutarties 3.6 punkte įtvirtinta, kad „Užsakovas patvirtina, kad yra informuotas, dėl fejerverkų naudojimo tvarkos, taisyklių, vietos, laiko ir leidimų jiems iššauti (esant poreikiui, leidimus turi gauti pats „Užsakovas“). Taip pat patvirtina, kad yra informuotas, dėl skraidančių degančių dangaus žibintų (bengališkų ugnelių, žibalinių lempų ir t. t.) bei atviros ugnies nenaudojimo „Dvare“ ir jos artimiausioje aplinkoje bei teritorijoje. Pažeidęs šį punktą „Užsakovas“ turi sumokėti 5000 eurų baudą ir tai yra esminė sutarties sąlyga“.

Sutarties 3.8 punkte įtvirtinta, kad „Užsakovas patvirtina, kad sutinka apmokėti po 50 eurų, už renginio dalyvių ar jo personalo, kitų Užsakovo valia ir žinia dalyvaujančių asmenų kiekvieną skrandžio turinį ar kitas paliktas (ar jų pėdsakus, žymes) žmogaus organizmo išskyras <...> „Dvare“ ir jo teritorijoje ne tualetų klozetuose, o kitur <...>“.

Sutarties 4.1 punkte įtvirtinta, kad „<...> Visa „Rankpinigių“ suma yra grąžinama „Užsakovui“ tik pastarajam savalaikiai ir visiškai įvykdžius šios sutarties sąlygas. Atskiru Šalių susitarimu, „Rankpinigių“ sumos sąskaita gali būti padengiami ir kiti „Užsakovo“ finansiniai įsipareigojimai „Dvaro“ atžvilgiu. Jeigu „Dvaras“ dėl „Užsakovo“ kaltės (atsisakymo ar negalėjimo ir kt. organizuoti savo renginį ar šventę) neįvykdo šios sutarties per joje nurodytus terminus, „Užsakovo“ sumokėti „Rankpinigiai“ lieka „Dvarui“ <...>“.

Sutarties 4.3 punkte įtvirtinta, kad „Užsakovas taip pat sumoka „Dvarui“ užstatą (toliau – „Užstatas“), kuris yra 500 Eurų (jei nesutarta kitaip) jei būtų padaryta žala „Dvarui“. Užstatas turi būti sumokėtas ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas iki renginio datos. Užstatas grąžinamas Užsakovui

po renginio su sąlyga, kad „Užsakovas“ yra visiškai atsiskaitęs su „Dvaru“ pagal šią Sutartį ir kad „Dvaro“ patalpoms bei aplinkai nepadaryta jokia žala arba už ją tinkamai atlyginta“.

Sutarties 4.5 punkte įtvirtinta, kad „Užsakovui vėluojant atlikti mokėjimus aukščiau nustatytais terminais, „Dvaras“ turi teisę priskaičiuoti 1,0 % delspinigių nuo laiku neapmokėtos sumos už kiekvieną uždelstą dieną“.

Minimuose Sutarties punktų sąlygose įtvirtinama vartotojui taikoma civilinė atsakomybė už Sutarties nevykdymą ar netinkamą vykdymą, t. y. nustatomos netesybos. Minimais Sutarties punktais vartotojas įpareigojamas paslaugų teikėjui sumokėti 5000 EUR dydžio baudą, jei vartotojas be paslaugų teikėjo sutikimo užkuria pirtį ar kubilą, pažeidžia fejerverkų naudojimo tvarką ir taisykles, 50 EUR dydžio mokestį už kiekvieną vartotojo svečių ar jo personalo bei kitų vartotojo atstovų, skrandžio turinį ar kitas paliktas žmogaus organizmo išskyras. Be to, Sutarties 4.1 punkte vartotojui numatyta atsakomybė už Sutarties nutraukimą, t. y. 1000 EUR rankpinigių negrąžinimas, vadovaujantis Sutarties 4.3 punktu, užstatas vartotojui gražinamas pasibaigus Sutarčiai tik su sąlyga, kad vartotojas yra visiškai atsiskaitęs su paslaugų teikėju pagal šią Sutartį ir, kad patalpoms bei aplinkai nepadaryta jokia žala arba už ją tinkamai atlyginta, o vadovaujantis Sutarties 4.5 punktu, vartotojas įpareigojamas sumokėti 1 proc. dydžio delspinigius nuo laiku neapmokėtos sumos už kiekvieną uždelstą dieną.

Vertinant minėtas Sutarties punktų nuostatas nesąžiningų sąlygų požiūriu, pažymėtina, kad Civiliniame kodekse nėra numatyta baudinių netesybų. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra ne kartą pabrėžęs, kad netesybos atlieka tik kompensuojamąją funkciją, siekiant atlyginti nukentėjusiajai šaliai jos patirtus nuostolius (*Restitutio in integrum* principas), tačiau jos negali leisti nukentėjusiajai šaliai piktnaudžiauti savo teise ir nepagrįstai praturtėti kitos šalies sąskaita. Susitarimai dėl baudinio pobūdžio prievolių užtikrinimo būdų *de jure* yra ydingi bei nepageidautini (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. sausio 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-63/2015). Kai sutartyje nustatytos netesybos, vartotojams taikoma apsauga, kuria draudžiama nustatyti neproporcingai didelę vartotojo civilinę atsakomybę už sutarties neįvykdymą ar netinkamą įvykdymą. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, baudos dydis negali viršyti proporcingos vartotojo civilinės atsakomybės už sutarties neįvykdymą ar netinkamą įvykdymą dydžio.

Atkreiptinas dėmesys, kad nagrinėjamu atveju, nėra aišku, koku teisiniu pagrindu ir kodėl būtent tokio dydžio netesybos (5000 EUR bauda, jei vartotojas be paslaugų teikėjo sutikimo užkuria pirtį ar kubilą, 5000 EUR bauda už fejerverkų naudojimo tvarkos ir taisyklių pažeidimą, po 50 EUR dydžio mokestį už kiekvieno šventės dalyvio skrandžio turinį ar kitas paliktas žmogaus organizmo išskyras, 1000 EUR už sutarties nutraukimą, 500 EUR už žalą patalpoms ir aplinkai, 50 % dydžio netesybos, kai vartotojas nutraukia sudarytą Sutartį likus mažiau nei 360 dienų iki paslaugų teikimo, bei 100 % dydžio netesybos, kai Sutartis nutraukiama likus mažiau nei 289 kalendorinių dienų iki paslaugų teikimo) gali padengti paslaugų teikėjo dėl vartotojo įsipareigojimų nevykdymo patirtus nuostolius, kurių, pagal minėtų Sutarties punktų formuluotes, paslaugų teikėjas neprivalėtų įrodyti ir pagrįsti. Taigi, minimuose Sutarties punktuose vartotojui numatyta atsakomybė gali būti neproporcinga, kadangi paslaugų teikėjo patirtų nuostolių dydis gali nesutapti su vartotojo sumokėta pinigų suma, t. y. paslaugų teikėjo patirti nuostoliai gali būti ir mažesni, arba jų gali ir nebūti, tačiau net ir tokiu atveju, t. y. paslaugų teikėjui patyrus mažesnius nuostolius ar jų iš vis nepatyrus, vartotojo sumokėti pinigai jam nebūtų gražinti. Taigi, minimos Sutarties punktų sąlygos gali leisti šaliai piktnaudžiauti savo teise ir nepagrįstai praturtėti kitos šalies sąskaita.

Taip pat, pastebėtina, kad Sutarties 3.6 ir 3.8 punktai įtvirtina automatinį vartotojo patvirtinimą, jog jis yra informuotas su fejerverkų naudojimo tvarka, taisyklėmis, vieta, laiku ir leidimais jiems iššauti, taip pat draudimu naudoti skraidančius degančius dangaus žibintus bei atvirą ugnį (pagal Sutarties 3.6 punktą) bei sutikimą apmokėti po 50 EUR už paslaugos teikimo metu dalyvaujančių asmenų skrandžio turinį, paliktą ne tam skirtose vietose ar kitas paliktas žmogaus organizmo išskyras dvare ir jo teritorijoje ne tualetų klozetuose, o kitur (pagal Sutarties 3.8 punktą). Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Sutartis yra standartinė, vienašališkai nederinant su vartotoju parengta paslaugos teikėjo. Pažymėtina, kad pagal Civilinio kodekso 6.185 straipsnio 1 dalį standartinėmis laikomos sąlygos, kurias bendram nevienkartiniam naudojimui iš anksto parengia viena šalis

nederindama jų su kita šalimi ir kurios be derybų su kita šalimi taikomos sudaromose sutartyse. Civilinio kodekso 6.228⁴ straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad individualiai neaptartomis laikomos sąlygos, kurių parengimui negalėjo daryti įtakos vartotojas, ypač, jeigu tokios sąlygos nustatytos iš anksto pardavėjo ar paslaugų teikėjo parengtoje standartinėje sutartyje. Individualiai aptartos yra tokios sąlygos, kurios įtraukiamos į sutartį aktyviai veikiant vartotojui, t. y. tokioms sąlygoms vartotojas realiai gali daryti įtaką, pavyzdžiui, reikalauti kurią nors sąlygą išbraukti ar įrašyti į sutartį naują sąlygą, keisti tam tikras sutarties sąlygas ir pan. Pažymėtina, kad sutarties sąlygų paaiškinimas vartotojui taip pat negali būti prilyginamas individualiam sutarties sąlygų aptarimui Civilinio kodekso prasme. Pagal Civilinio kodekso 6.228⁴ straipsnio 4 dalį pareiga įrodyti, kad tam tikra sutarties sąlyga buvo aptarta individualiai, tenka verslininkui (šiuo atveju – paslaugų teikėjui). Taigi, Sutarties standartinės sąlygos, kuriose įtvirtinamas automatinis vartotojo patvirtinimas, kad jis yra informuotas su fejerverkų naudojimo tvarka, taisyklėmis, vieta, laiku ir leidimais jiems iššauti, taip pat draudimu naudoti skraidančius degančius dangaus žibintus bei atvirą ugnį bei automatinis sutikimas apmokėti už paslaugos teikimo metu dalyvaujančių asmenų skrandžio turinį, paliktą ne tam skirtose vietose ir pan., savaime nepanaikina paslaugų teikėjo atsakomybės už tinkamą vartotojo supažindinimą su fejerverkų ir atviros ugnies naudojimo tvarka, taip pat nereiškia vartotojo sutikimo apmokėti 50 EUR už bet kokį paslaugos teikimo metu dalyvaujančių asmenų skrandžio turinį, paliktą ne tam skirtose vietose ir pan. Vadovaujantis teisinio apibrėžtumo principu, sutartyje ir jos prieduose įtvirtintos sąlygos turi būti kiek įmanoma aiškiau atskleistos, konkretizuotos, kadangi jos nustato šalių teises, pareigas atsakomybę ir pan. Taigi, Sutarties sąlygos, kurių nesilaikymas vartotojui sukelia neigiamas pasekmes (pavyzdžių, pareigą mokėti baudą), turi būti kaip įmanoma aiškiau atskleistos, konkretizuotos bei, esant galimybei, paaiškintos vartotojui.

Pasisakant dėl Sutarties 4.3 punkte įtvirtintos sąlygos, kuria paslaugų teikėjui suteikiama teisė negražinti vartotojui užstato, jei buvo nustatyti bet kokie Sutarties pažeidimai, atkreiptinas dėmesys, jog Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, vertindamas užstato, kaip prievolės įvykdymo užtikrinimo būdo, paskirtį, yra pažymėjęs, kad užstato sumos negražinimas dėl bet kokio formalaus (t. y. nesusijusio su tikslu, kuriam skirtas užstatas) sutarties pažeidimo reikštų baudinį jo pobūdį, būtų neadekvatus, teisės principų neatitinkantis pasinaudojimas prievolių įvykdymo užtikrinimu. Atsižvelgiant į tai, jog užstatas netiesiogiai skirtas atsakovo turtiniams praradimams, kylantiems ieškovui pažeidus savo prievolės, kompensuoti, prievolių pažeidimo atveju, jeigu atsakovas pasinaudoja užstatu, jis turi būti įskaitomas į jo patirtus nuostolius; ieškovui įvykdžius savo prievolės, užstatas jam turėtų būti gražinamas nepaisant to, ar vykdant prievolės buvo jų pažeidimų, ar ne, jeigu tik pažeidimai yra ištaisyti. Priešingu atveju, užstatas atliktų baudinę funkciją, todėl šiam užstatui pagal analogiją turėtų būti taikoma baudinių netesybų mažinimo taisyklė (Civilinio kodekso 1.8 straipsnio 1 dalis, 6.73 straipsnio 2 dalis, 6.258 straipsnis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. sausio 9 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. 3K-3-63/2015; Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus 2021 m. kovo 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-35-823/2021). Nagrinėjamu atveju vartotojo sumokėto užstato pasilikimas už netvarkingų paslaugų teikėjui priklausančių patalpų ar aplinkos palikimą, gali būti neproporcinga, kadangi pasekmės, kilusios dėl šių pažeidimų, kiekvienu atveju gali būti skirtingos, taigi ir paslaugų teikėjo patirti nuostoliai kiekvienu atveju gali skirtis, t. y. gali būti mažesni, arba jų gali net ir nekilti. Tačiau, iš Sutarties 4.3 punkto formuluoatės matyti, kad vartotojui 500 EUR užstatas nebus gražinamas visais atvejais, kai bus konstatuotas bet koks, t. y. ir mažareikšmis, Sutarties pažeidimas. Tokiu būdu, net ir paslaugų teikėjui dėl vartotojo padaryto Sutarties pažeidimo patyrus mažesnius nuostolius ar jų iš vis nepatyrus, visa vartotojo sumokėto užstato (500 EUR) suma liks paslaugų teikėjui.

Pasisakant dėl Sutarties 4.5 punkte įtvirtinto delspinigių dydžio, pažymėtina, kad teismų praktikoje laikomasi pozicijos, jog vertinant, koks netesybų dydis laikomas neproporcingai didele vartotojo atsakomybe, ši norma turi būti aiškinama remiantis Civilinio kodekso 1.5 straipsnio 4 dalyje įtvirtintais teisingumo, protingumo ir sąžiningumo principais, šiuos principus bei netesybų dydį aiškinančia teismų praktika bei atsižvelgiant į sutarties sudarymo metu buvusias aplinkybes (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. gruodžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-499-684/2018). Be to, pastebėtina, kad teismų praktikoje net komercinėse sutartyse 0,2 procento delspinigių dydis

yra laikomas per dideliu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. gruodžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-499-684/2018), o nagrinėjamu atveju Sutartis yra vartojimo sutartis, kuriai taikoma didesnė vartotojų teisių apsauga, todėl Sutarties 4.5 punkte numatytas 1 proc. delspinigių dydis laikytinas nepagrįstai dideliu.

Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Sutarties 1.1.10, 3.6, 3.8, 4.1, 4.3 ir 4.5 punktų sąlygos iš esmės pažeidžia šalių teisių ir pareigų pusiausvyrą vartotojo nenaudai, bei nustato neproporcingai didelę vartotojo civilinę atsakomybę už Sutarties nevykdymą ar netinkamą įvykdymą.

7. Sutarties 5.1 punkte įtvirtinta, kad „Užsakovas turi teisę anuliuoti „Užsakymą“, raštu informuodamas apie tai „Dvarą“ ne vėliau kaip prieš 360 kalendorinių dienų iki renginio pradžios. Tokiu atveju „Dvaras“ nereikalauja iš „Užsakovo“ sumokėti netesybų bei nereikalauja grąžinti pinigų ir atlyginti nuostolių, kuriuos patyrė „Užsakovo“ šventės pasiruošimui <...>“.

Pažymėtina, kad Civilinio kodekso 6.721 straipsnio 1 dalyje įtvirtinama vartotojo teisė vienašališkai nutraukti paslaugų sutartį. Taigi, vartotojo teisė sutarties vykdymo metu vienašališkai nutraukti sutartį pripažįstama pagal įstatymą. Ši teisė gali būti siejama su kliento interesų pasikeitimu po paslaugų sutarties sudarymo, kai klientui neišlieka intereso tęsti sutartį ir gauti paslaugas, tuo remdamasis jis pagrįstai turi teisę pasitraukti iš sutarties. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo išaiškinta, kad ši norma patvirtina kliento interesų prioriteto principą ir vertintina kaip tam tikra sutarčių laisvės principo išraiška paslaugų teikimo teisiniuose santykiuose: paslauga negali būti teikiama per prievartą, prieš asmens valią. Taigi, klientas gali pats nuspręsti, kada atsisakyti jam teikiamų paslaugų ir nutraukti sutartį. Ši paslaugų gavėjo teisė yra besąlyginė, ji negali būti siejama su tam tikrų aplinkybių nustatymu (pavyzdžiui, paslaugų teikėjo veiksmai, teisinis ar ekonominis kliento pasirinkimo nutraukti sutartį pagrindimas ir pan.) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-541-219/2018).

Atkreiptinas dėmesys, kad šalys nesuvaržytos sutartyje nusistatyti išsamią vartotojo teisės vienašališkai nutraukti sutartį tvarką, numatant papildomas nutraukimo tvarkos taisykles, atitinkančias protingumo principą, nepagrįstai neapsunkinančias vartotojo teisių. Taigi, sutartyje įtvirtinant sutarties nutraukimo taisykles, tarp jų ir įspėjimo apie sutarties nutraukimą terminą, turi būti paisoma protingumo principo bei atsižvelgiama į tai, ar nustatytomis taisyklėmis nėra nepagrįstai apsunkinamos vartotojo teisės. Įvertinus minimą Sutarties sąlygą Civilinio kodekso 6.721 straipsnio kontekste, pažymėtina, jog vartotojui nustatytas 360 dienų įspėjimo apie Sutarties nutraukimą terminas yra nepagrįstas.

Atsižvelgiant į įstatyme įtvirtintą vartotojo teisę bet kada nutraukti paslaugų sutartį, darytina išvada, jog Sutarties 5.1 punkto sąlyga, kuria vartotojas įpareigojamas apie Sutarties nutraukimą įspėti paslaugų teikėją prieš ne mažiau kaip 360 dienų, iš esmės pažeidžia vartotojo teises ir interesus.

8. Sutarties 5.2 punkte įtvirtinta, kad „Tuo atveju, jeigu „Užsakovas“ anuliuoja „Užsakymą“ iki renginio pradžios likus mažiau nei 360 kalendorinių dienų, bet ne mažiau nei 290 kalendorinių dienų, „Užsakovas“ privalo sumokėti „Dvarui“ netesybas, lygias 50 % „Užsakymo“ kainos“.

Sutarties 5.3 punkte įtvirtinta, kad „Tuo atveju, jeigu „Užsakovas“ anuliuoja „Užsakymą“ iki renginio pradžios likus mažiau nei 289 kalendorinių dienų ir mažiau, „Užsakovas“ privalo sumokėti „Dvarui“ netesybas, lygias 100 % „Užsakymo“ kainos“.

Minimi Sutarties punktai įtvirtina netesybas, kurias vartotojas įpareigojamas mokėti paslaugų teikėjui, tais atvejais, kai vartotojas nutraukia sudarytą Sutartį. Sutarties 5.2 punktas įtvirtina, jog tais atvejais, kai vartotojas nutraukia sudarytą Sutartį likus mažiau nei 360, bet ne mažiau nei 290 kalendorinių dienų iki paslaugų teikimo, tai vartotojui įtvirtinama pareiga mokėti 50 % dydžio netesybas, skaičiuojamas nuo bendros paslaugų kainos. Tuo tarpu Sutarties 5.3 punktas įtvirtina vartotojo pareigą sumokėti 100 % dydžio netesybas, skaičiuojamas nuo bendros paslaugų kainos, kai Sutartis nutraukiama likus mažiau nei 289 kalendorinių dienų iki paslaugų teikimo. Taigi, minimuose Sutarties punktuose numatoma vartotojo civilinė atsakomybė už sutarties nutraukimą.

Vadovaujantis Civilinio kodekso 6.721 straipsnio 1 dalimi, klientas turi teisę vienašališkai nutraukti sutartį, nepaisydamas to, kad paslaugų teikėjas jau pradėjo ją vykdyti. Netesybos (bauda) yra civilinės atsakomybės forma (Civilinio kodekso 6.245 straipsnio 1 dalis). Civilinė atsakomybė

atsiranda neįvykdžius įstatymuose ar sutartyje nustatytos pareigos (neteisėtas neveikimas) arba atlikus veiksmus, kuriuos įstatymai ar sutartis draudžia atlikti (neteisėtas veikimas), arba pažeidus bendro pobūdžio pareigą elgtis atidžiai ir rūpestingai (Civilinio kodekso 6.246 straipsnio 1 dalis). Taigi, kaip ne kartą yra pažymėjęs Lietuvos Aukščiausiasis teismas, netesybos negali būti nustatytos už teisėtų veiksmų atlikimą, nagrinėjamu atveju – už absoliučios teisės nutraukti sutartį įgyvendinimą. Civilinio kodekso 6.721 straipsnyje įtvirtinti vienašalio paslaugų sutarties nutraukimo padariniai. Jeigu yra laikomasi Civilinio kodekso 6.721 straipsnio 1 dalyje nustatytos tvarkos, t. y. klientas praneša paslaugų teikėjui, kad sutartis yra nutraukiama, paslaugų gavėjo teisė vienašališkai nutraukti sutartį negali būti laikoma netinkamu sutartinių įsipareigojimų vykdymu ir negali būti laikoma sutarties pažeidimu. Paslaugų teikėjas gali reikalauti atlyginti tik tiesioginius nuostolius, galimybės reikalauti atlyginti negautas pajamas pagal paslaugų teikimo sutartį įstatyme nenustatyta. Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys į tai, kad Civilinio kodekso 6.721 straipsnio 1 dalyje nustatytu vienašališko paslaugų sutarties nutraukimo padarinių imperatyviu reguliavimu, kuriuo neįtvirtinta galimybė paslaugų teikėjui reikalauti netesybų, negautų pajamų, klientas apsaugomas nuo didelių neigiamų turitinių pasekmių, taip sudarant realią galimybę klientui pasinaudoti teise vienašališkai nutraukti sutartį jos vykdymo metu ir nesant paslaugų teikėjo kaltės (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. spalio 14 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-258-403/2020). Taigi, vartotojas gali bet kada nutraukti Sutartį, tik tokiu atveju, jam kyla pareiga sumokėti kainos dalį, proporcingą suteiktoms paslaugoms ir atlyginti paslaugos teikėjo protingas išlaidas, tačiau paslaugų teikėjas tokiu atveju neturi teisės reikalauti netesybų. Minimuose Sutarties punktuose įtvirtintas išpėjimo apie sutarties nutraukimą terminas yra itin ilgas, todėl, tikėtina, kad vartotojui išpėjus paslaugų teikėją apie ketinimą nutraukti sutartį likus mažiau kaip 289-360 dienų, paslaugų teikėjas dėl to gali nepatirti jokių nuostolių arba patirti mažesnius, tačiau nepaisant to, remiantis minimų punktų formuluotėmis, vartotojui nebūtų grąžinama 50-100 proc. užsakymo kainos, o tai atitiktų netesybų esmę.

Taigi, įvertinus visa tai, kas išdėstyta aukščiau, darytina išvada, kad Sutarties 5.2 ir 5.3 punktų sąlygos neatitinka teisinio reglamentavimo, apriboja vartotojo teisę nutraukti sutartį ir tokiu būdu iš esmės pažeidžia šalių teisių ir pareigų pusiausvyrą ir ekonomiškai silpnesnės Sutarties šalies – vartotojo – teises ir interesus.

9. Sutarties 6.3 punkte įtvirtinta, kad „<...> *Visi su šia Sutartimi susiję ar dėl jos vykdymo kilę ginčai bus sprendžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka Klaipėdos apylinkės teismo Klaipėdos miesto rūmuose arba Klaipėdos apygardos teismuose priklausomai nuo ieškinio sumos*“.

Atsižvelgiant į minimą Sutarties nuostatą, ginčo neišsprendus taikiai, jis gali būti sprendžiamas Klaipėdos apylinkės teismo Klaipėdos miesto rūmuose arba Klaipėdos apygardos teisme. Atsižvelgiant į tai, atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – Civilinio proceso kodeksas) 29 straipsnyje nustatyta, kad ieškinys pareiškiamas teismui pagal atsakovo gyvenamąją vietą arba, jei atsakovas yra juridinis asmuo, - pagal jo buveinę, nurodytą juridinių asmenų registre. Civilinio proceso kodekso 30 straipsnio 11 dalis numato, jog ieškinys dėl vartojimo sutarčių gali būti pareiškiamas ir pagal vartotojo gyvenamąją vietą. Atkreiptinas dėmesys, jog, nors Civilinio proceso kodekso 32 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad šalys gali rašytiniu tarpusavio susitarimu pakeisti teritorinį tos bylos teisingumą, tačiau, jeigu sutarties sąlyga, keičianti teritorinį bylos teisingumą, įtvirtinama vartojimo sutartyje, parengtoje pagal standartines sąlygas, kurias bendram nevienkartiniam naudojimui iš anksto parengia viena šalis nederindama jų su kita šalimi ir kurios be derybų su kita šalimi taikomos sudaromose sutartyse, tokia sutarties sąlyga negali būti laikoma nustatyta bendru šalių susitarimu. Pažymėtina, kad vartotojo, kaip silpnesnės sutarties šalies, padėtis negali būti apsunkinta taip, kad būdamas atsakovu jis turėtų vykdyti ne į savo gyvenamosios vietos teismą, o, būdamas ieškovu, negalėtų pasinaudoti Civilinio proceso kodekso 30 straipsnio 11 dalyje vartotojui suteikta teise ieškinį pareikšti pagal savo gyvenamąją vietą. Taigi, vartojimo sutartyse teisingumas turi būti nustatomas pagal bendrąsias teisingumo taisykles, t. y. juridinis asmuo ieškinį turi pareikšti pagal atsakovo (vartotojo) gyvenamąją vietą, o vartotojas, kaip silpnesnė

sutarties šalis, pasinaudodamas Civilinio proceso kodekso 30 straipsnio 11 dalyje numatyta teise, ieškinį gali pareikšti pagal savo gyvenamąją vietą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad minima Sutarties sąlyga riboja vartotojo galimybę įgyvendinti savo pažeistų teisių gynybą, tuo pažeisdama šalių teisių ir pareigų pusiausvyrą vartotojo nenaudai bei riboja vartotojo teisę pasinaudoti Civilinio proceso kodekso 30 straipsnio 11 dalyje numatyta galimybe ieškinį dėl vartojimo sutarčių pareikšti pagal vartotojo gyvenamąją vietą.

9. Sutarties 6.5 punkte įtvirtinta, kad „Šios sutarties Šalys visiškai ar iš dalies atleidžiamos nuo atsakomybės už šia sutartimi prisiimtų įsipareigojimų neįvykdymą, jei tai įvyko dėl ypatingų aplinkybių (nenugalimųjų jėgų) bei jų padarinių, atsiradusių šios sutarties galiojimo metu, kurių nei viena iš šios sutarties šalies negalėjo ir neturėjo numatyti ar išvengti, o taip pat turėti joms įtakos ar atsakyti už jų atsiradimą. <...> Sutarties Šalys susitaria, kad įvykus šiame punkte numatytoms aplinkybėms, Užsakovo iki šių aplinkybių Dvarui sumokėtos sumos Užsakovui negražinamos. Tai yra esminė sutarties sąlyga“.

Minimu Sutarties punktu nustatoma, kad šalys atleidžiamos nuo atsakomybės už Sutarties nevykdymą ar netinkamą vykdymą dėl ypatingų aplinkybių (nenugalimųjų jėgų) bei jų padarinių, tačiau atsiradus šioms aplinkybėms, paslaugų teikėjui suteikiama teisė negražinti vartotojo sumokėtų sumų.

Atsižvelgiant į tai, pastebėtina, kad nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybių institutas, įtvirtintas Civilinio kodekso šeštosios knygos XVII skyriuje „Sutarčių neįvykdymo teisinės pasekmės“, nustato pagrindą atleisti sutarties šalis nuo atsakomybės esant aplinkybėms, kurios pripažįstamos nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybėmis. Nenugalimos jėgos atveju šalies atleidimas nuo atsakomybės reiškia, kad sutartinių prievolių nevykdymas yra pateisinamas ir negali sutarties šalims sukelti įprastinių sutarties nevykdymo padarinių, nustatytų Civilinio kodekso 6.205–6.216 straipsniuose, jiems negali būti taikoma sutartinė civilinė atsakomybė (Civilinio kodekso šeštosios knygos XXII skyrius), atitinkamai apribojama kreditoriaus (nukentėjusiosios sutarties šalies) teisė į sutarties nevykdymu pažeistų teisių gynimą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. birželio 6 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-268/2012). Pažymėtina, kad 1996 m. liepos 15 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 840 „Dėl atleidimo nuo atsakomybės, esant nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybėms taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybėms taisyklių 10 punkte įtvirtinta, kad „Kiekviena šalis gali pasilikti tai, ką, vykdydama sutartį, gavo iki jos nutraukimo. Kiekviena šalis turi atsiskaityti kitai šaliai dėl neteisingo praturtėjimo vykdančią sutartį. Skirtumas sumokamas nedelsiant“. Vadovaujantis išdėstytu teisiniu reglamentavimu, matyti, kad įsipareigojimų nevykdanti šalis atleidžiama nuo nuostolių atlyginimo, baudų ir kitų sutartyje numatytų sankcijų, esant nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybėms, be to nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybių atsiradimo faktas nesuteikia teisės nepagrįstai praturtėti kitos sutarties šalies sąskaita. Nagrinėjamu atveju, Sutartyje įtvirtinama paslaugų teikėjo teisė negražinti visų vartotojo sumokėtų sumų, tačiau remiantis force majeure (nenugalimos jėgos) aplinkybių instituto nuostatomis, tokiu atveju, jei vartotojo sumokėta suma viršytų paslaugų teikėjo faktiškai patirtus nuostolius, dėl sutarties nutraukimo, paslaugų teikėjas privalėtų gražinti vartotojui iš jo gautų pinigų dalį, viršijančią jo faktiškai iki šių aplinkybių atsiradimo patirtas išlaidas, vykdančią sutartinius įsipareigojimus. Pastebėtina, kad pagal minimo punkto formuluotę, paslaugų teikėjas turėtų teisę negražinti vartotojui visų jo sumokėtų sumų, o tai reikštų civilinės atsakomybės netesybų forma taikymą vartotojui, kas neatitiktų nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybių instituto esmės.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, darytina išvada, kad Sutarties 6.5 punkto sąlyga, įtvirtinanti paslaugų teikėjo teisę negražinti vartotojo sumokėtų sumų esant nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybėms visais atvejais, net ir tuomet, kai vartotojo sumokėta suma viršytų paslaugų teikėjo faktiškai patirtus nuostolius, neatitinka aukščiau aptariamo teisinio reglamentavimo bei pažeidžia vartotojo teises ir interesus bei šalių teisių ir pareigų pusiausvyrą vartotojo nenaudai.

Komisija, vadovaudamasi Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 6 punktu,
n u t a r i a:

1. Pripažinti, kad Sutarties 1.1.6, 3.6, 3.8, 5.1, 5.2 ir 5.3 ir 6.5 punktų sąlygos atitinka Civilinio kodekso 6.228⁴ straipsnio 2 dalies bendrąjį vartojimo sutarčių nesąžiningų sąlygų nustatymo kriterijų, t. y. iš esmės pažeidžia sutarties šalių teisių ir pareigų pusiausvyrą bei vartotojo teises ir interesus.

2. Pripažinti, kad Sutarties 1.1.10, 3.6, 3.8, 4.1, 4.3 ir 4.5 punktų sąlygos atitinka Civilinio kodekso 6.228⁴ straipsnio 2 dalies 5 punkto sutarčių nesąžiningų sąlygų nustatymo kriterijų, t. y. nustato neproporcingai didelę vartotojo civilinę atsakomybę už sutarties neįvykdymą ar netinkamą įvykdymą.

3. Pripažinti, kad Sutarties 1.1.9 ir 1.1.11 punktų sąlygos atitinka Civilinio kodekso 6.228⁴ straipsnio 2 dalies 10 punkto sutarčių nesąžiningų sąlygų nustatymo kriterijų, t. y. suteikia teisę verslininkui vienašališkai be sutartyje numatyto ar pakankamo pagrindo keisti sutarties sąlygas.

4. Pripažinti, kad Sutarties 6.3 punkto sąlyga atitinka Civilinio kodekso 6.228⁴ straipsnio 2 dalies 18 punkto sutarčių nesąžiningų sąlygų nustatymo kriterijų, t. y. suvaržo vartotojo teisę pareikšti ieškinį pagal savo gyvenamąją vietą.

Komisijos pirmininkė

Neringa Ulbaitė